

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
CELJE

Dopolnilne dejavnosti na kmetiji

Predelava mesa

Na kmetijah vse pogosteje iščemo načine, s katerimi bi osnovnim kmetijskim pridelkom dodali novo vrednost. Možnosti so tudi v prodaji svežega mesa in v predelavi mesa v kvalitetne izdelke, ki so odraz naravnih danosti in tradicije. Priprava kvalitetnih mesnin zahteva znanje, izkušnje, pa tudi primerne prostore za sušenje in shranjevanje.

Razsek in predelava mesa kot dopolnilna dejavnost na kmetiji

Med dopolnilne dejavnosti predelave primarnih kmetijskih pridelkov spadajo tudi klanje in razsek živali, priprava mesnih izdelkov, klobas, salam, peka celih živali, razen goveda in kopitarjev, sušenje mesa, dimljenje, priprava paštet

Pri priglasitvi dejavnosti na Upravni enoti izberemo ustrezen SKD dejavnosti: zakol živali in predelava mesa (SKD 10.110 Proizvodnja mesa, razen perutninskega, SKD 10.120 Proizvodnja perutninskega mesa, SKD 10.130 Proizvodnja mesnih izdelkov).

Pogoji

- Živali morajo biti v reji na kmetiji nosilca živilske dejavnosti od rojstva ali pa najmanj tri mesece. Perutnina, kunci ter jagnjeta, kozlički in prašički do 20 kg žive teže pa od rojstva, ali najmanj en mesec.
- Kmetija mora zagotavljati najmanj 50 odstotkov količin lastnih surovin, do 50 odstotkov količin surovin pa lahko dokupi z drugih kmetij. Kot surovine se štejejo meso in žive živali. Nosilec dopolnilne dejavnosti lahko dokupuje surovine na lokalnem trgu od drugih kmetij, ki v tekočem letu vložijo zbirno vlogo. Zahtevani delež se zagotavlja v koledarskem letu.
- Izven kmetij je dovoljen nakup tehnoloških surovin v skladu s proizvodno specifikacijo ali recepturo ter nakup embalaže.
- Nosilec dopolnilne dejavnosti dokazuje količine in poreklo surovin s prejetimi računi in z evidencami o lastnih količinah predelanih surovin ali z drugimi dokazili, ki vsebujejo podatke o količinah in poreklu surovin, ki jih je treba hraniti deset let od poslovnega dogodka. Zagotoviti mora oštevilčenje po časovnem zaporedju vseh prejetih računov oziroma dokazil, ločeno za surovine s kmetije in drugih kmetij.
- Dopolnilna dejavnost predelava se opravlja na naslovu kmetije, na naslovu nosilca kmetije, ali v drugem registriranem obratu. Če nosilec dopolnilne dejavnosti predelava primarnih kmetijskih pridelkov, daje surovine (meso) v predelavo v drug registrirani obrat v skladu s predpisi, ki urejajo predelavo živil, predloži izjavo, da nima registriranega obrata, in navede podatke o drugem registriranem obratu, v katerem predela svoje meso.

Evidentiranje pri pristojnem območnem uradu Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin Republike Slovenije (UVHVVR)

Vsak obrat – prostori, v katerih se opravlja živilska dejavnost, mora biti registriran ali odobren pri pristojnem območnem uradu Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin Republike Slovenije. Postopke registracije in odobritev obratov podrobneje določa Pravilnik o registraciji in odobritvi obratov na področju živil (Uradni list RS, št. 96/14).

Registrirani obrati

V okviru registriranega obrata so dovoljene **naslednje dejavnosti**:

- zakol kuncev in perutnine ter prodaja svežega mesa kuncev in perutnine,
- razsek in prodaja svežega mesa ter predelava mesa parkljarjev, kopitarjev in gojene divjadi.

Parkljarji in kopitarji morajo biti zaklani v odobrenem obratu za klanje živali. V okviru registriranega obrata lahko poteka le razsek, predelava in prodaja mesa.

Pri registriranih obratih je predpisan tudi **način prodaje**.

Sveže meso in izdelki iz registriranih obratov se lahko prodajajo po celi Sloveniji in sicer v obliki neposredne prodaje končnemu potrošniku. Do 25% skupne letne proizvedene količine živil pa se lahko proda drugim obratom prodaje na drobno, ki neposredno oskrbujejo končnega potrošnika (prodajalne na drobno, lokalne restavracije, šole, vrtci, bolnišnice...).

Postopek registracija obrata

Nosilec živilske dejavnosti mora vložiti vlogo za registracijo pri pristojnem območnem uradu Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin Republike Slovenije najmanj 15 dni pred predvidenim pričetkom oddaje živil na trg (obrazec je objavljen na spletni strani <https://www.gov.si/zbirke/storitve/vloga-za-registracijo-zivilskega-obrata/>).

Na podlagi vloge Območni urad UVHVVR obrat vpiše v evidenco registriranih obratov in nosilcu živilske dejavnosti pošlje izpis iz evidence registriranih obratov, ki velja kot potrdilo o registraciji.

Odobreni obrati

Odobritev obrata je potrebna:

- če se izvajajo dejavnosti, ki v registriranih obratih niso dovoljene (npr. zakol parkljarjev, kopitarjev...),
- če se proda več kot 25 odstotkov mesa in mesnih izdelkov drugim obratom prodaje na drobno, ki neposredno oskrbujejo končnega potrošnika (prodajalne na drobno, lokalne restavracije, šole, vrtci, bolnišnice...).

V odobrenih obratih (sem spadajo t.i. vaške klavnice) je dovoljen zakol vseh vrst živali v obsegu do 1000 GVŽ (glav velike živine) letno. V njih lahko koljemo lastne živali ali pa opravljamo storitve klanja za druge.

Postopek odobritve obrata

Nosilec dejavnosti odda vlogo za odobritev obrata pri pristojnem območnem uradu UVHVVR. Oblika vloge je predpisana (obrazec je objavljen na spletni strani <https://www.gov.si/zbirke/storitve/odobritev-zivilskega-obrata/>). O odobritvi se odloči z odločbo. Pred izdajo odločbe obrat pregledajo uradni veterinarji UVHVVR.

Pripravila (tekst in fotografija): Irena Kos, univ. dipl. inž. živil. tehnol., svetovalka specialistka II (za področje predelava mesa na kmetiji),